

88142315

SWAHILI B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
SWAHILI B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
SWAHILI B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1 Wednesday 12 November 2014 (morning)
Mercredi 12 novembre 2014 (matin)
Miércoles 12 de noviembre de 2014 (mañana)

1 h 30 m

Examination code
Code de l'examen
Código del examen

8	8	1	4	–	2	3	1	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Candidate session number
Numéro de session du candidat
Número de convocatoria del alumno

--	--	--	--	--	--	--	--	--

QUESTION AND ANSWER BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Write your session number in the boxes above.
- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all the paper 1 questions.
- Refer to the text booklet which accompanies this booklet.
- Answer all of the questions in the boxes provided. Each question is allocated [1 mark] unless otherwise stated.
- The maximum mark for this examination paper is [60 marks].

LIVRET DE QUESTIONS ET RÉPONSES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Écrivez votre numéro de session dans les cases ci-dessus.
- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient toutes les questions de l'épreuve 1.
- Référez-vous au livret de textes qui accompagne ce livret.
- Répondez à toutes les questions dans les cases prévues à cet effet. Sauf indication contraire, chaque question vaut [1 point].
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est [60 points].

CUADERNO DE PREGUNTAS Y RESPUESTAS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- Escriba su número de convocatoria en las casillas de arriba.
- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todas las preguntas de la prueba 1.
- Consulte el cuaderno de textos que acompaña a este cuaderno.
- Conteste todas las preguntas en las casillas provistas. Cada pregunta vale [1 punto] salvo que se indique lo contrario.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es [60 puntos].

16EP01

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

Veillez **ne pas** écrire sur cette page.

Les réponses rédigées sur cette page
ne seront pas corrigées.

No escriba en esta página.

Las respuestas que se escriban en
esta página no serán corregidas.

KIFUNGU A — AJALI YA BASI YAUWA WATU 16 TANGA

Jibu maswali yafuatayo. Tumia mstari wa 1 hadi 16.

1. Ni kwa nini watu wengine walikufa na wengine kujeruhiwa vibaya?

.....

2. Ni maneno gani yanayoonyesha kuwa basi hilo lilikuwa linakimbia sana?

.....

3. Basi lililopata ajali lilikuwa linaenda wapi?

.....

4. Ni kwa nini msaada wa madaktari kutoka Bombo ulihitajika?

.....

16EP03

Kamilisha jedwali lifuatalo kwa kuonyesha ni nani au nini neno/maneno yaliyopigiwa mstari yanarejelea.

<i>Katika kifungu...</i>	<i>nen/ maneno...</i>	<i>linarejelea/yanarejelea...</i>
<i>Mfano: ...ambaye pia alikufa papo hapo katika eneo la ajali... (mstari 8 hadi 9)</i>	<i>“ambaye”</i>	<i>..... dereva (Luta Mpenda) .....</i>
5. Ni ajali mbaya sana na hivi sasa tunavyozungunza, nipo katika eneo la ajali... (mstari 13 hadi 14)	<i>“nipo”</i>	<i>.....</i>
6. ...huku wengine 16 wakipoteza maisha yao. (mstari 18 hadi 19)	<i>“wengine”</i>	<i>.....</i>
7. Tuna bahati kuwa hai... (mstari 31)	<i>“Tuna”</i>	<i>.....</i>

8. Kutokana na kauli A hadi J, chagua kauli **nne** ambazo ni sahihi kulingana na kifungu hiki. Andika jibu mwafaka kwenye kisanduku ulichopewa. [Alama 4]

- A. Ni abiria 16 pekee kati ya majeruhi 93 walioaga dunia.
- B. Ni abiria 53 waliofariki katika ajali hiyo.
- C. Basi lilipinduka wilayani Handeni.
- D. Basi lilikuwa likienda kwa mwendo wa kobe ajali ilipotokea.
- E. Hospitali ya Mkoa ya Bombo iliombwa kutoa msaada kwa walioathiriwa.
- F. Hapakuwa na uwezekano wa kupata msaada kutoka hospitali nyingine.
- G. Hospitali ya Mkoa ya Bombo ilikuwa na shida ya ukosefu wa damu.
- H. Basi lilikuwa limebeba abiria wengi kupindukia.**
- I. Kulingana na Pamela Msondo, dereva alijaribu kukwepa gari jingine ajali ilipotokea.
- J. Basi hilo lilikuwa likipita gari jingine ajali ilipotokea.

Mfano:

H

KIFUNGU B — KAMPUNI YA LETA MAPINDUZI YA ELIMU

Jibu maswali yafuatayo. Tumia mstari wa 1 hadi 15.

9. Taja faida **mbili** zinazotokana na teknolojia mpya iliyoanzishwa na kampuni iliyotajwa. [Alama 2]

- (a) .....
- (b) .....

10. Masomo ya teknolojia yanatarajiwa kutumiwa na wanafunzi takribani wangapi?

.....

11. Taja fursa **moja** ambayo programu mpya itawapa wanafunzi.

.....

Kwa kutumia **mstari wa 16 hadi 29**, ni maneno gani au vifungu gani vinamaanisha yafuatayo:

Mfano: inakisiwa

..... **inakadiriwa** .....

12. kote ulimwenguni:

.....

13. bure:

.....

14. itawawezesha:

.....

15. kupeana:

.....

Kauli zifuatazo zilizopo hapa chini ni kweli (K) au si kweli (S) kulingana na **mstari ya 23 hadi 38**. Chagua jibu mwafaka. Kama **ni kweli [K]** kama **si kweli andika [S]** kwenye kisanduku pembeni mwa kila sentensi. Thibitisha jibu lako kwa kunukuu sehemu mwafaka kutoka kwa kifungu. Majibu yote mawili yanatakikana kwa alama moja. Ya kwanza imetolewa kama mfano.

KWELI   SI KWELI

Mfano: *Ufanisi ya wanafunzi utafuatiliwa.*

Thibitisho: ..... *kampuni ya Data itakuwa ikikusanya taarifa za maendeleo* .....
..... *ya wanafunzi mbalimbali.* .....

16.   Wanafunzi watakaofaulu katika kutumia programu hii mpya watapewa kazi ili kufanya maisha yao yawe ya kufaa zaidi.

Thibitisho: .....

17.   Wanafunzi watakaokuwa na uwezo wa juu watachukuliwa na hawatalipwa mishahara mikubwa.

Thibitisho: .....

18.   Kampuni mpya inatarajia kubuni nafasi za kazi kwa zaidi ya asilimia 25 ifikapo mwaka wa 2020.

Thibitisho: .....

19.   Walimu hawatarajiwi kutafuta njia mpya za kufundisha wanafunzi wao.

Thibitisho: .....

KWELI   SI KWELI

20. Elimu ya mawasiliano ya teknolojia hairahisishi utendaji wa kazi.

Thibitisho: .....

21. Elimu ya mawasiliano ya teknolojia inaongeza nafasi ya wanafunzi watakaofanya vyema kuingia katika soko la kazi sasa na hatimaye.

Thibitisho: .....

16EP09

Turn over / Tournez la page / Véase al dorso

KIFUNGU C — SERIKALI IMEAMUA KUSHINDWA VITA DHIDI YA DAWA ZA KULEVYA?

Jibu maswali yafuatayo. Tumia mstari wa 1 hadi 17.

22. Kupitishwa kwa dawa za kulevya katika Uwanja wa Kimataifa wa Julius Nyerere kunaashiria jambo gani?

.....

23. Ni kwa nini ni vigumu kuelewa namna ambavyo mtu anaweza kupitishwa dawa za kulevya katika uwanja wa ndege?

.....

24. Ni jambo lipi linalostaajabisha zaidi kuhusiana na namna dawa hizo zilivyopitishwa?

.....

25. Tukio hilo la kupitishwa dawa linaonyesha nini?

.....

26. Ni sentensi gani inaonyesha kuwa nchi yetu haijafaulu kutulinda dhidi ya wafanyabiashara wa dawa haramu?

.....

Linganisha kila mojawapo wa meneno yafuatayo kutoka kwenye kifungu na neno mwafaka linalokaribiana maana nalo. Andika herufi kwenye kisanduku ulichopewa. Umefanyiwa sentensi moja kama mfano.

Mfano: inayoelezwa (mstari 18)

B

27. ikaibuka (mstari 18)

28. haramu (mstari 21)

29. kupambana (mstari 22)

30. ushahidi (mstari 29)

A. idara

B. linalotatiza

C. kukabiliana

D. ithibati

E. linalosababisha

F. kushirikiana

G. isiyoruhusiwa

H. wanaoshiriki

I. inayolengalenga

J. ikatokea

Chagua jibu muafaka. Andika herufi kwenye kisanduku ulichopewa. Tumia **mstari ya 26 hadi 36** kwa majibu yako.

31. Kulingana na kifungu hiki, ni kwa nini wafanyabiashara wanaohusika na biashara ya dawa za kulevywa hawashitakiwi?

A. Kwa sababu hawajulikani.

B. Kwa kuwa hakukuwa na ushahidi tosha.

C. Wafanyabiashara hao wanaogopwa sana.

D. Kwa sababu hiyo ndiyo taratibu katika nchi hii.

32. Ni nini kilichotendeka baada ya watuhumiwa kuwekwa chini ya ulinzi wa Mahakama?

A. Walishtakiwa kwa makosa ya kuuza dawa za kulevywa.

B. Waliwekwa ndani kwa muda mrefu.

C. Waliachiwa huru kwa kukosekana kwa ushahidi tosha na baadhi yao wameshatoroka nchini.

D. Leseni zao zilitwaliwa.

KIFUNGU D — ATHARI ZA MAISHA YA KISASA

Jibu maswali yafuatayo. Tumia mstari wa 1 hadi 18.

33. Ni sababu gani iliyomfanya Juma kukesha katika dansi?

.....

34. Toa sentensi inayoonyesha kuwa lilikuwa wazo zuri kwa Juma kutumia usiku huo kucheza dansi?

.....

35. Ni kwa nini Monika alipenda kumkasirisha Rashid?

.....

Linganisha kila mojawapo wa maneno yafuatayo kutoka kwenye kifungu na neno mwafaka linalokaribiana maana nalo. Andika herufi kwenye kisanduku ulichopewa. Umefanyiwa sentensi moja kama mfano.

Mfano: kumwarifu (mstari 10)

H

36. shaka (mstari 13)

37. gere (mstari 17)

38. madhumuni (mstari 21)

39. akikiviringa (mstari 24)

40. kuhangaika (mstari 27)

A. nia

B. kusumbuka

C. akakikunja

D. kando

E. wasiwasi

F. kutafuta

G. wivu

H. *kumjulisha*

I. ghafla

Jibu maswali yafuatayo. Tumia **mstari wa 23 hadi 28**.

41. Ni msemu upi umetumiwa kuonyesha kuwa iwapo mtu atafanya kitu hatari ataumia?

.....

42. Ni kwa nini Rashid alikuwa na wasiswasi alipokuwa akitafuta ufunguo wake wa gari mfukoni?

.....

Chagua jibu muafaka. Andika herufi kwenye kisanduku ulichopewa. Tumia **mstari ya 23 hadi 34** kwa majibu yako.

43. Ni nini maana ya akauvurumisha mkoba wake ndani?

- A. aliangusha
- B. alitupa
- C. aliweka
- D. aliacha

44. Kulingana na habari hii, ni sababu gani iliyomfanya Juma kuhisi kulikuwa na jambo linalomhusu ofisini?

- A. Namna wenzake walivyokuwa wakimtazama na kuzungumza naye kwa sauti ya chini.
- B. Namna alivyoingia.
- C. Walivyomtaza na kucheka na kunyama.
- D. Namna wenzake walivyomtazama na kuongea naye kwa sauti ya juu isiyotakikana.

45. Ni kwa nini Juma hakumuuliza yeyote kuhusu yaliyokuwa yakitendeka ofisini?

- A. Hakuona haja.
- B. Hakumwamini yeyote.
- C. Alikuwa na kiburi.
- D. Rafiki yake angemwambia yote.

KIFUNGU E — WANYAMA WETU WA PORI WANAOPUNGUA

Jibu maswali yafuatayo. Tumia mstari wa 1 hadi 15.

46. Kulingana na **mstari wa 1 hadi wa 4** ni kwa nini ndovu wanauawa kwa urahisi mno? [Alama 2]

- (a) .....
- (b) .....

47. Ni sentensi gani inayoonyesha kuwa tembo wanauawa kwa mfululizo?

.....

48. Eleza sifa moja ya ndovu ambayo inawafanya kulengwa kwa urahisi na wawindaji haramu.

.....

49. Ni neno gani linaloonyesha kwamba binadamu hana huruma na tembo?

.....

50. Ni mwaka gani serikali ilipoteza idadi ya chini sana ya ndovu?

.....

51. Ni kwa nini Dkt. Patrick Omondi anaelewa vizuri kuhusu hatari kubwa ya uwindaji haramu?

.....

52. Kutokana na kauli A hadi J, chagua kauli **nne** ambazo ni sahihi kulingana na kifungu hiki. Andika jibu mwafaka kwenye kisanduku ulichopewa. Tumia **mstari wa 10 hadi 26** kwa majibu yako. [Alama 4]

- A. Hesabu ya ndovu haijawahi kufanywa tangu mwaka wa 1973.
- B. Tangu mwaka wa 1989, idadi ya ndovu imeongezeka kwa asilimia 80.
- C. Kifaru mweusi naye bado yuko katika hatari ya kuawa.
- D. Leo hii taifa lina ndovu zaidi ya elfu moja.
- E. Kifaru mweusi anaweza kupatikana katika maeneo ya hifadhi ya Lewa, Ol pejeta, mbuga ya Kitaifa ya Nairobi na Ziwa Nakuru.
- F. Serikali haikushtuliwa na visa vya uwindaji haramu na ilikuwa ina mipango ya kupambana na uwindaji haramu.
- G. Shirika la Idara ya Wanyama Pori liliundwa kwa sababu ya kulinda kila kiumbe porini.
- H. Kikosi dhidi ya uwindaji haramu kilianzishwa bila magari na ndege za kutosha.
- I. Idadi ya ndovu sasa imeongezeka hadi 38 000.

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

Veillez **ne pas** écrire sur cette page.

Les réponses rédigées sur cette page
ne seront pas corrigées.

No escriba en esta página.

Las respuestas que se escriban en
esta página no serán corregidas.

16EP16